
[2007-11-RE](#)

CAUSA 2007-11-RE

Número de registre 103-2007. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 7 DE SETEMBRE DEL 2007

BOPA núm. 74, del 19 de setembre del 2007

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 20 de febrer del 2007, per la representació processal del Sr. Enric Aureli Godó Freixes, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra les sentències dictades pel Tribunal de Corts i per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia en la causa TC-107-5/02 per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs i que declari "la lesió del dret fonamental a la presumpció d'innocència i a obtenir una decisió fonamentada en dret i la lesió del dret al recurs en l'ordre penal, anul·lant la resolució desestimatòria de la nul·litat d'actuacions de 30 de gener de 2007 i les sentències recaigudes en la causa penal TC-215-1/03 (sic) retrotraient els autes a la deliberació del Tribunal de Corts després de la celebració de la segona vista del judici oral de data 26 d'abril de 2005 perquè dicti sentència de conformitat amb els drets protegits per l'article 10 de la Constitució";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 20 de març del 2007;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 25 de maig del 2007 que va admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat per la part recurrent;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

El 7 de juliol del 2004, el Tribunal de Corts va dictar una sentència que absolia el Sr. Enric Aureli Godó Freixes del delictes major d'intimidació i coaccions a un batlle en l'exercici de les seves funcions, però el condemnava com autor responsable d'un delictes major de desacatament, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a 8 mesos de presó condicional, i al pagament de les despeses processals causades.

Segon

La defensa del Sr. Enric Aureli Godó Freixes va presentar un recurs d'apel·lació davant la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per tal com no s'havia discutit en cap moment la possible comissió d'un delictes de desacatament. I, el 17 de febrer del 2005, aquesta Sala, mitjançant sentència, va estimar l'apel·lació, va anul·lar la sentència de primera instància i va acordar la retroacció de les actuacions al moment del judici oral davant el Tribunal de Corts.

Tercer

El 6 de febrer del 2006, el Tribunal de Corts va pronunciar una sentència que condemnava el Sr. Enric Aureli Godó Freixes, com a responsable penal en concepte d'autor del delictes major d'intimidació a un batlle en l'exercici de les seves funcions, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a 8 mesos de presó condicional i al pagament de les despeses processals causades.

Quart

El condemnat va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 15 de desembre del 2006, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia considerava que la primera sentència del Tribunal de Corts havia estat anul·lada i no tenia cap existència jurídica i que, per tant, confirmava la sentència del Tribunal de Corts.

Cinquè

La defensa del Sr. Enric Aureli Godó Freixes va presentar un incident de nul·litat d'actuacions i, el 25 de gener del 2007, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia el va desestimar.

Sisè

El 20 de febrer del 2007, la representació processal del Sr. Enric Aureli Godó Freixes va presentar un recurs d'empara en què manifestava que no es discuteix la validesa jurídica o no de la primera sentència, sinó que sobre uns mateixos fets i amb la mateixa prova practicada, el Tribunal de Corts conclogui de manera oposada i condemni el recurrent pel delictes pel qual inicialment el va absoldre.

Aquesta representació processal considera que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, i més concretament, el dret a la presumpció d'innocència, el dret a obtenir una decisió fonamentada en dret i el dret al recurs en l'ordre penal.

En primer lloc, s'ha vulnerat el dret a la presumpció d'innocència, ja que, tot i saber que l'apreciació de la prova és una matèria reservada a les jurisdiccions ordinàries, la representació processal del recurrent desgrana les proves aportades al judici i conclou que l'única prova a càrrec era la declaració del batlle que va manifestar haver-se sentit intimidat per l'actitud del recurrent. Per tant, s'ha efectuat un "jutjament en consciència o bé un prejudicament tout court proscribit pel nostre sistema penal."

En segon lloc, s'ha vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en dret, perquè els fets enjudiciats no responen al delictes previst i penat a l'article 115 de l'antic Codi penal. El Tribunal de Corts adopta successivament dues nocions diferenciades del concepte d'intimidació, la primera in bonam partem i la segona ampliada i in malam partem, perquè intenta aplicar un element nou contingut a l'article 396 del nou Codi penal, que és que l'acusat "influeixi o tracti d'influir" o que tracti "d'impedir-ne l'exercici" i tampoc respecta la jurisprudència penal andorrana. En definitiva, la segona sentència del Tribunal de Corts ha estat dictada amb una fonamentació jurídica no conforme a la interpretació restrictiva obligada en matèria penal ni al principi acusatori del nostre sistema penal.

En tercer lloc, aquesta part considera que s'ha vulnerat el dret al recurs en l'ordre penal, perquè dóna per vàlids els fets declarats provats per la sentència de primera instància sense la seva precisa i concreta revisió amb expressa motivació de la seva admissió o inadmissió, desvirtuant així la funció processal i garantista que ha de tenir tot recurs d'apel·lació en el procés penal.

Per acabar, el recurrent demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs i que declari "la lesió del dret fonamental a la presumpció d'innocència i a obtenir una decisió fonamentada en dret i la lesió del dret al recurs en l'ordre penal, anul·lant la resolució desestimatòria de la nul·litat d'actuacions de 30 de gener de 2007 i les sentències recaigudes en la causa penal TC-215-1/03 (sic) retrotraient els autes a la deliberació del Tribunal de Corts després de la celebració de la segona vista del judici oral de data 26 d'abril de 2005 perquè dicti sentència de conformitat amb els drets protegits per l'article 10 de la Constitució."

Setè

El 20 de març del 2007, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demana la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2007-11-RE, perquè el que realment pretén el recurrent és una revisió i una reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les decisions objecte de recurs, per contra, considera que aquestes decisions estan fonamentades jurídicament i no són arbitràries, per tant no s'ha produït la vulneració dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal reitera que les resolucions objecte de recurs procuren resposta a cadascuna de les al·legacions de la part recurrent i motiven les decisions que adopten, fonamentant-les en l'ordenament jurídic andorrà.

El Ministeri Fiscal considera, com també ho motiva el Tribunal Superior de Justícia, que com que la primera sentència va ser anul·lada no té cap existència legal i que la segona està degudament fonamentada en dret i el recurrent ha gaudit de totes les vies de recurs.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2007-11-RE.

Vuitè

El 25 de maig del 2007, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius.

Novè

El 6 de juny del 2007, la part recurrent va presentar un escrit d'al·legacions en què reproduïa els arguments i manifestacions contingudes en el seu recurs d'empara.

Desè

El 18 de juliol del 2007, el Ministeri Fiscal i, el 20 de juliol del mateix any, la part recurrent van presentar sengles escrits de conclusions en què donaven per reproduïdes les manifestacions efectuades anteriorment.

Fonaments jurídics

Primer

La sentència del Tribunal Superior de Justícia del 17 de febrer del 2005 que anul·la la sentència dictada en primera instància el 7 de juliol del 2004, ho fa per tal com va estimar, com expressament ho diu, que s'ha vulnerat el principi acusatori, base del procés penal i tingut com a tal per la normativa, la jurisprudència i la doctrina jurídica andorrana. Els principis que articulen el procés penal i que es consagren en l'article 10 de la Constitució, es troben íntimament concatenats entre si i el principi acusatori no pot entendre's des d'un punt de vista estrictament formal, sinó en relació amb d'altres, entre ells, el principi de contradicció processal que resulta vulnerat si una alteració de la qualificació dels fets té lloc sense l'audiència corresponent de la defensa de l'acusat que es veu privat d'aquesta manera del dret fonamental a la defensa.

Ara bé, d'això es dedueix que el recurs d'apel·lació resolt per la sentència del 17 de febrer del 2005 esmentada, va ser estimat només de manera parcial pel que fa a la condemna, tal com ho diu expressament la seva part dispositiva (punt 1), sense que això afecti a l'absolució continguda en la mateixa sentència. I a aquests efectes parcials ha de considerar-se reduïda l'anul·lació que de la sentència del 7 de juliol del 2004, conté la primera del Tribunal Superior de Justícia (punt 2). Efectivament, les declaracions judicials han de considerar-se de manera integral i coherent i si l'estimació del recurs va ser parcial (punt 1), parcial ha de ser l'anul·lació d'aquesta estimació resultant (punt 2), ja que d'altra manera, l'anul·lació sense fonamentació resultaria arbitrària, cosa que, com ja ha declarat aquest Tribunal, es prohibeix expressament en l'article 3.2 de la Constitució.

Segon

Com que la primera sentència del Tribunal de Corts és ferma en la part absolutòria no anul·lada, aquesta part té els efectes de cosa jutjada que preveu l'article 88 de la Constitució, amb la projecció consegüent negativa que li és pròpia en el procés penal. Efectivament, existeix cosa jutjada penal amb la funció excloent d'un segon procés o, almenys, d'una segona sentència sobre el fons quan hi ha una identitat substancial entre els objectes dels dos processos, és a dir, identitat del fet hipotèticament punible, la qual cosa suposa, quan es tracta de conductes humanes, la identitat de l'acusat. Per tant, en aquest cas, l'absolució del delictes d'intimidació és cosa jutjada i no pot recaure una nova sentència sobre aquest delictes com així pretén fer la segona sentència del Tribunal de Corts del 6 de febrer del 2006.

Aquesta consideració formal coincideix amb les alegacions substancials del recurrent, que subratllen l'absurditat que uns mateixos fets, considerats pel mateix Tribunal, en relació amb el mateix acusat, puguin ser qualificats i jutjats de manera radicalment diferent.

Tercer

Això contradiu els valors protegits en l'article 10 de la Constitució i molt concretament el dret al recurs. L'exercici d'aquest dret al recurs, degudament interpretat en vista de l'article 14 del Pacte internacional relatiu als drets civils i polítics de 1966 i de l'article 13 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, instruments, tots ells, subscrits i ratificats pel Principat d'Andorra i que formen part del seu ordenament intern segons l'article 3.4 de la Constitució, no pot invalidar la cosa jutjada resultant d'una sentència absolutòria ferma, cosa que seria contrària a la finalitat garantista del propi dret al recurs.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que ha estat vulnerat el dret al recurs, reconegut per l'article 10.2 de la Constitució.

Segon

Estimar l'empara sol·licitada per la representació processal del Sr. Enric Aureli Godó Freixes.

Tercer

Anul·lar la sentència del Tribunal de Corts del 6 de febrer del 2006 i les sentències de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia del 15 de desembre del 2006 i del 25 de gener del 2007, que deixen de tenir efecte.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Enric Aureli Godó Freixes, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 7 de setembre del 2007.

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat